

בש"פ 2563/23 - יזן חמאדה נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 2563/23

לפני:

כבוד השופט א' שטיין

העורר:

יזן חמאדה

נ ג ד

המשיבה:

מדינת ישראל

ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי ירושלים
(השופט א' נחלון) שניתנה ביום 26.3.2023 במ"ת
57497-03-23

בשם העורר:

עו"ד יעקוב ג'בר

בשם המשיבה:

עו"ד אפרת גולדשטיין רוזן

פסק-דין

הערעור

1. לפני ערעור שהוגש לפי סעיף 70ד לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן: חוק בתי

עמוד 1

המשפט או החוק), על החלטת בית המשפט המחוזי ירושלים (השופט א' נחלון) אשר ניתנה ביום 26.3.2023 במ"ת 57497-03-23, ואשר במסגרתה דחה בית המשפט את בקשת המערער להאריך את תוקף הצו בדבר איסור פרסום שמו לאחר הגשת כתב אישום בת"פ (מחוזי י-ם) 57426-03-23 (להלן: ההליך העיקרי) אשר מייחס למערער מעשי עבירה הקשורים לטרור.

העובדות

2. כתב האישום שהוגש נגד המערער בהליך העיקרי מייחס לו מגע עם סוכן חוץ, עבירה לפי סעיף 114(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); קשירת קשר למעשה טרור, עבירה לפי סעיף 38(ג)(1) לחוק המאבק בטרור, התשע"ו-2016; וקשירת קשר לרכישת נשק או להחזקתו, עבירה לפי סעיף 499(א)(1) בצירוף סעיף 144(א) לחוק העונשין.
3. בכתב האישום נטען כי בחודש ינואר 2023 פנה אל המערער אדם אשר זהותו אינה מוכרת למדינה (להלן: עראם) באמצעות אפליקציית "טיקטוק" (להלן: טיקטוק). עראם ציין כי צפה בסרטונים אותם פרסם המערער בחשבון הטיקטוק שלו והציע לו להמשיך להתכתב באמצעות אפליקציית "טלגרם" (להלן: טלגרם). לאחר שהשניים עברו להתכתבות באמצעות טלגרם, כתב עראם למערער כי בעברו ריצה עונש מאסר בכלא הישראלי והחל לשוחח עם המערער על המצב ביהודה ושומרון ובשכם. בהמשך, קישר עראם בין המערער לבין אדם נוסף שזהותו אינה מוכרת למדינה (להלן: מחמד). במסגרת התכתבות המערער עם מחמד, הציע מחמד למערער לבצע פיגוע נגד חיילים יהודיים באמצעות הנחת מטעני חבלה. המערער נענה להצעה. לאחר זמן מה, הודיע מחמד למערער כי יש לשנות את מתווה הפיגוע לפיגוע ירי וביקש שהמערער ישיג לעצמו נשק. לאור האמור, יצר המערער קשר עם שניים מחבריו בניסיון להשיג מהם נשק. זמן-מה לאחר מכן, מחמד שב ויצר קשר עם המערער ועדכנו כי הפיגוע יהא פיגוע דריסה. מחמד ביקש מהמערער לרכוש רכב כדי להוציא את הפיגוע אל הפועל והמערער נעתר לבקשתו. כמו כן ביקש מחמד שהמערער יצרף את עצמו לקבוצת טלגרם המכונה "מג'מועת אלפדאאי" כדי לפרסם אצלה את צוואתו בטרם יציאתו לפיגוע. המערער הצטרף לקבוצה זו, אולם לאחר מכן פרש ממנה מרצונו.
4. בד-בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המדינה בקשה לעצור את המערער עד תום משפטו בהליך העיקרי (מ"ת 57497-03-23). עוד באותו יום הסכים המערער לקיומם של "ניצוץ ראיתי" ועילת מעצר. בית המשפט המחוזי הורה על מעצרו של המערער עד למתן החלטה אחרת.
5. במסגרתו של דיון זה, ביקש המערער מבית המשפט להאריך את הצו אשר אסר על פרסום שמו בעודו חשוד לפני הגשת כתב-האישום. הארכה כאמור נתבקשה עד למתן החלטה אחרת או עד למתן החלטה בדבר קיומן של ראיות לכאורה לצרכי המעצר עד תום משפטו של המערער. בקשה זו נסמכה על העובדות הבאות: (1) אביו של המערער מועסק כמאבטח על ידי מעסיק ישראלי, ואחיו אף הם עובדים בישראל; (2) מדובר במשפחה נורמטיבית שלא ניתן לייחס לה אשמה למעשיו של המערער, גם אם הלה ימצא חייב בדינו; (3) חשיפת שמו של המערער עלולה אפוא לגרום נזק בלתי-הפיך לו ולבני משפחתו.

6. בית המשפט המחוזי דחה את בקשת המערער. במסגרת זו, קבע בית המשפט כי אין מקום לאסור על פרסום פרטיו המזהים של המערער הואיל ולא הוכח קיומו של נזק חמור אשר עולה על הנזקים הרגילים - שנגרמים עמוד 2

לכל נאשם ונאשם עקב פרסום שמו ברבים - ואשר מאפיל על האינטרס הציבורי בפרסום הפרטים. על-מנת לאפשר למערער להגיש השגה על החלטה זו, קבע בית המשפט כי איסור הפרסום יוסר ביום 28.3.2023 בשעה 11:00. מועד זה הוארך על ידי ביום 30.3.2023 עד להכרעה בערעור הנוכחי, שהמערער הניח על שולחני.

טענות הצדדים

7. בדיון שנערך לפני ביום 30.3.2023, חזר המערער על הטענות נגד חשיפת שמו שהעלה לפני בית המשפט המחוזי. עיקרן של טענות אלה פגיעה בשם הטוב של בני משפחת המערער. בא-כוח המערער הוסיף וטען כי שולחו סובל ממגבלות למידה וקוגניציה שיכול שתהא להן השפעה על הכרעת הדין שתינתן בעניינו בהליך העיקרי. כמו כן נטען כי מול הטעמים אשר תומכים באיסור הפרסום המבוקש עומד העיקרון הכללי של פומביות הדיון, הא ותו לא, וכי חשיפת שמו של המערער לא תשרת שום אינטרס ציבורי מוחשי.

8. מנגד, סמכה המדינה את ידיה על החלטתו של בית המשפט המחוזי ועל טעמיה. המדינה הוסיפה וטענה כי איסור הפרסום המבוקש הוא בגדר חריג אשר דורש ממבקש האיסור הצגת טעמים מיוחדים לקבלת מבוקשו. נטען כי הטלת איסור על פרסום שמו של נאשם בלא טעמים מיוחדים תהפוך את החריג לכלל ואת עיקרון הפומביות לאות מתה.

דיון והכרעה

9. הסוגיה שעומדת להכרעתי נשלטת על ידי האמור בסעיף 70(ה1)(1) לחוק בתי המשפט.

סעיף זה קובע כדלקמן:

"בית משפט רשאי לאסור פרסום שמו של חשוד שטרם הוגש נגדו כתב אישום או פרט אחר מפרטי החקירה, אם ראה כי הדבר עלול לגרום לחשוד נזק חמור ובית המשפט סבר כי יש להעדיף את מניעת הנזק על פני הענין הציבורי שבפרסום; הורה בית המשפט על איסור פרסום שמו של חשוד שטרם הוגש נגדו כתב אישום, יפקע האיסור עם הגשת כתב האישום נגד החשוד, אלא אם כן קבע בית המשפט אחרת".

10. הוראה זו מבחינה בין חשוד שטרם הוגש נגדו כתב אישום - אשר יכול שיימצא ראוי להגנה מפני פרסום שמו, כשהדבר עלול לגרום לו נזק חמור (ראו: דברי הסבר להצעת חוק בתי המשפט (תיקון מס' 31) (איסור פרסום), התשס"א-2001, סה"ח התשס"א 496; וכן בש"פ 5759/04 תורג'מן נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(6) 658 (2004); בש"פ 1039/19 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' שופטת אלמונית (13.3.2019)) - לבין נאשם החוסה בצלו של כתב אישום. לא הרי חשוד כהרי נאשם. פרסום שמו של חשוד נקבע על יסוד איזון אינטרסים: כאשר נזקו של החשוד מפרסום שמו הוא נזק חמור אשר מאפיל על העניין הציבורי שבפרסום, יהא בית המשפט רשאי - ולעתים, אף חייב - לאסור על הפרסום.

11. אולם, כאשר החשוד הופך להיות נאשם, תוצאת האיזון משתנה: למרות שהפרסום עלול להסב לנאשם נזק חמור, האיסור ממנו הוא נהנה בהיותו חשוד פוקע מאילו, "אלא אם כן קבע בית המשפט אחרת", כאמור בסיפא של

סעיף 70(ה1)(1) לחוק. סיפא זה מלמד על כך שלהמשכו של איסור הפרסום דרושים טעמים מיוחדים אשר מוסיפים משקל לנזקו של החשוד שהפך לנאשם. זאת, מאחר שהאינטרס הציבורי שבפרסום שמו של נאשם עולה על זה שבפרסום שמו של חשוד שטרם הוגש נגדו כתב אישום. במסגרתו של משפט פלילי גופו, לפומביות הדיון יש מן הסתם משקל רב יותר מאשר בהליכי חקירה ומעצר שלפני הגשת כתב אישום (ראו: איתן לבונטין "על הסמכות להגביל פרסום שמות חשודים" משפטים ל (תש"ס) 249, 251, 256-257).

12. זאת ועוד. סעיף 68 לחוק בתי המשפט, אשר מעגן בתוכו את העיקרון של פומביות הדיון (ראו: סעיף 68(א) לחוק), מסייג עיקרון זה בהתירו לבתי המשפט לקיים דיון בדלתיים סגורות על-מנת להגן, בין היתר, על "נאשם בעבירת מין או בעבירה על פי החוק למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח-1998" (ראו: סעיף 68(ב)(5) לחוק), או על "נאשם בעבירת אלימות כלפי בן משפחה כהגדרתו בחוק למניעת אלימות במשפחה, התשנ"א-1991" (ראו: סעיף 68(ב)(13) לחוק). הגנה מיוחדת זו לא ניתנה לנאשמים בעבירות נגד ביטחון המדינה - דבר שמלמדנו על כך שהטלת איסור על פרסום שמו של נאשם כזה מצריכה טעמים מיוחדים כבדי משקל.

13. במקרה דנן, טעמים כאלה אינם בנמצא. פרסום שמו של המערער אכן עלול לפגוע בשמה הטוב של משפחתו על כל המשתמע מכך בהיבט החברתי, ואולי אף בהיבט התעסוקתי. ברם, נזק זה הוא נחלתם של כל הנאשמים בעבירות ביטחוניות שיש להם משפחה, ועל כן לא ניתן להכיר בו כטעם מיוחד לצרכי איסור הפרסום המבוקש. הכרה בנזק זה כטעם מיוחד תוביל, מניה וביה, להטלת איסור פרסום על שמותיהם של כלל הנאשמים בעלי משפחה אשר עומדים לדין בגין עבירות ביטחון ומעשים הקשורים לטרור - תוצאה שנשללה על ידי המחוקק בקבעו את אשר קבע בסעיף 70(ה1)(1), סיפא, לחוק בתי המשפט.

14. אשר על כן, אני דוחה את הערעור. שמו של המערער יהא מותר לפרסום.

ניתן היום, י"א בניסן התשפ"ג (2.4.2023).

ש ו פ ט